

ВЈЕЖБА λ´. Преведи: α´ Εὐρυπίδης ἐγεννήθη ἡμέρα, καθ’ ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμίνοι πρὸς τοὺς Πέρσας. β´ Ἡ τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμονία ὑπὸ τῶν Θηβαίων κατελύθη. γ´ Δαρειὸς ἐν πολλαῖς μάχαις ὑπὸ Ἀλεξάνδρου ἐνικήθη. δ´ Πάντα τὰ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ χώρᾳ ποιηθέντα διηγῆσομαι. ε´ Ἄνευ ὁμονοίας οὐκ ἂν πόλις εὐ πολιτευθεῖη. ς´ Μὴ φοβήθητι περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας. ζ´ Σικελία ἢ νῆσος Σικανία πρότερον ὠνομάζετο, εἶτα δὲ Σικελία ἐκλήθη. η´ Οἱ οὕτως ἀνδρείως τῇ τῶν πολεμίων προσβολῇ ἐναντιωσάμενοι ἀθανασίας ἀξιωθέντων. θ´ Οἱ αἰχμάλωτοι δεσμοθέντες ἐμαστιγώθησαν ὡμῶς.

Г р а д и в о : слаби аорист пасивни глагола са основом на вокал (*verba vocalia*) (GGJ, §296–299).

П р е в о д : 1. Еурипид би рођен (се роди) оног дана којег се на мору Грци бориху против Персијанаца код Саламине. 2. Водство Спартанаца (Спартанско водство) би уништено од Тебанаца. (Тебанци уништише спартанско водство.) 3. Дарије у многим биткама би победијен од Александра. (Александар победиједи Дарија у многим биткама.) 4. Казању све што је од непријатеља у нашој земљи урађено (све што су непријатељи у нашој земљи урадили). 5. Без слоге држава не би могла бити добро управљана. 6. Не буди преплашен што се тиче (нашег) заједничког спасења! 7. Остврло Сицилија најпрво се звало Сиканија, а затим би названо Сицилија. 8. Они који су се тако храбро супротставили навали непријатеља (непријатељској навали) нека се одрже достојним бесмртности. 9. Заробљеници бише везани и окротно избичевани.

ВЈЕЖБА λα´. Преведи: ΠΕΡΙ ΠΡΟΜΗΘΕΩΣ. Προμηθεύς, ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἐπόρισεν αὐτοῖς τὸ πῦρ, λάθρα Διός, ἐν νάρθηκι κρύψας. Ζεὺς δὲ ὀρών ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ τῷ Καυκάσῳ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλωσάτω· τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. Ἐν δὲ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεύς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἐδέδετο· καθ’ ἕκαστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐπιπετόμενος αὐτοῦ τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τῶν ἡπάτων αὐξανομένων διὰ νυκτός. Καὶ Προμηθεύς μὲν πυρὸς κλαπλέντος δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρι Ἡρακλῆς αὐτὸν ὕστερον ἔλυσεν.

П р е в о д : О ПРОМЕТЕЈУ. Прометеј, обликовавши људе од земље и воде, даде им ватру кришом од Зевса, сакривши (sc. је) у трци. (Прометеј обликова људе од земље и воде и даде им ватру кришом од Зевса, сакривши (sc. је) у трци.) Зевс видјевши (sc. то) заповједи Хефесту да његово (= Прометејево) тијело прикује на планину Кавказ, а то је скитска планина (планина у Скитији). Прикован за њу Прометеј је (sc. ондје) био везан велики број година; сваки дан орао је долијетао и кљуцао (sc. му) крила јетре која је зарастала током ноћи. А такву је казну Прометеј за украдену ватру (за крађу ватре) плаћао све док га Херакле није најзад ослободио.

ВЈЕЖБА λβ´. Преведи: ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΔΕΙΛΟΥ ΣΑΛΠΙΓΚΤΟΥ. Σαλπικτῆς τις ἐν μάχῃ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν πολεμίων ἐβόα ὡχρὸς ὢν ὑπὸ δέους· Μὴ ἀποκτείνετε με, ὦ ἄνδρες, εἰκῆ καὶ μάτην· οὐδένα γὰρ ὑμῶν ἀπέκτεινα· πλὴν γὰρ τοῦ χαλκοῦ τούτου οὐδὲν ἄλλο κέκτημαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔλεγον· Διὰ τοῦτό γε μάλλον τελευτήσεις, ὅτι σὺ, αὐτὸς οὐχ ἱκανὸς ὢν πολεμεῖν, τοὺς ἄλλους πρὸς μάχην ἐγείρεις.

П р е в о д : О СТРАШЉИВОМ ТРУБАЧУ. Неки трубач, свладан од непријатеља (непријатељем савладан), завиче (будући) блијед од страха: 'Не бијте ме, људи, узалуд и без разлога; ја, наиме, никога од вас не убих. Јер, осим овог бронзаног (инструмента) ништа друго нисам за се стекао'. А они му рекоше: 'Прије ћеш због тога скончати, јер ти, иако си сам неспособан да се бијеш, друге на битку зовеш.'

Вјежба λγ'. Преведи: α' Πείθειν χρῆ τοὺς ἀνθρώπους καὶ μὴ βιάζειν· οἱ γὰρ βιασθέντες μισοῦσιν, οἱ δὲ πεισθέντες φιλοῦσιν. β' Οἱ Κύκλωπες ὑπ' Οὐρανοῦ δεθέντες εἰς Τάρταρον ἐρρίφθησαν, ἔπειτα δὲ ὑπὸ Διὸς ἐλύθησαν. γ' Οἱ Ῥωμαῖοι ἐσώθησαν τοῖς χηοῖ τοῦ Καπιτωλίου. δ' Μὴ ψευσθῆς καλαῖς ἐλπίσιν. ε' Ῥώμη ὑπὸ Ῥωμύλου ἐκτίσθη. ζ' Τοῖς κλοπεῦσι καὶ τοῖς φονεύσιν ἐτάχθησαν ὑπὸ Θησέως χαλεπαὶ τιμωρία. ζ' Κόρινθος ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων κατεφλέχθη. η' Κῦρος κατεπέμψθη ὑπὸ τοῦ πατρὸς σατραπῆς Λυδίας τε καὶ Φρυγίας τῆς μεγάλης καὶ Καππαδοκίας. θ' Μισοῦσι τοὺς ψεύσαντες οἱ ψευσθέντες. α' Σόλων Ἀθηναίσι νόμους ποιήσας ἀπεδήμησεν ἔτη δέκα, ἵνα μὴ τινα τῶν νόμων ἀναγκασθῆ λύσαι.

Г р а д и в о : слаби аорист пасивни глагола са основом на плозив (*verba muta*) (GGJ, §296–299).

П р е в о д : 1. Треба слушати људе и не радити на силу; јер, људи који су присиљени мрзе, а они који су услышани воле. 2. Киклопи које је Уран везао бише бачени у Тартар, а затим бише ослобођени од Зевса. (Уран завеза киклопе и баџи их у Тартар, а Зевс их затим ослободи.) 3. Римљани бише спасени захваљујући гускама са Капитолија. (Гуске с Капитолија спасоше Римљане.) 4. Да се ниси преварио лијепим надама. 5. Рим би основан од Ромула. (Ромул основа Рим.) 6. Лоповима и убицама бише од Тезеја постављене тешке казне. 7. Град Коринт би спаљен од Римљана. (Римљани спалише град Коринт.) 8. Кир би послат од оца за сатрапа Лидије, Велике Фригије и Кападокије. 9. Они који су преварени мрзе оне који су (sc. их) преварили. 10. Солон, донијевши Атинјанима законе, проведе десет година у туђини, да не би био присиљен да који од закона укине.

ВЈЕЖБА λδ'. Преведи: ΠΑΡΙΔΟΣ ΚΡΙΣΙΣ. Ἐν τῷ Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμῳ Ἔρις εἰς τὸ συμπόσιον οὐκ ἐκλήθη. Ἡ δὲ ἀγανακτοῦσα ἐνέβαλεν εἰς τὸ συμπόσιον μῆλόν τι πάγκαλον καὶ χρυσοῦν ὄλον, ἐν ᾧ ἐνεγέγραπτο· Τῇ καλλίστῃ. Τοῦτο δὲ κυλινδούμενον ἦκεν, ἔνθα Ἥρα τε καὶ Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνά κατεκλίνοντο. Ἐκ τούτου γίγνεται ἡ περὶ κάλλους ἔρις. Κελεύσαντος Διὸς αἱ θεαὶ ἔρχονται εἰς τὴν Ἴδην πρὸς Πάριν τὸν Πριάμου, ᾧ τὴν κρίσιν ἐπιτρέπουσιν. Ὁ δὲ τοῦ μῆλου Ἀφροδίτην ἠξίωσεν.

П р е в о д : ПАРИСОВ СУД. На свадби Пелеја и Тетиде (На Пелејевој и Тетидиној свадби) Ерида не би позвана на гозбу. Она се (стога) наљути се и на гозбу баџи некакву јабуку, сву лијепу и златну, на којој је било написано Најљепшој. А она се откоптрља и дође ондје гдје су сједале Хера, Афродита и Атена. И тако настаде свађа око лепоте. Богине су, пошто је Зевс (тако) заповједио, отишле на Иду код Париса, (sc. сина) Пријма (Пријамовог сина), којем су повјериле суд. А он је достојном јабуке процијенио Афодиту.

ВЈЕЖБА λε'. Преведи: ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΕΘΑΨΕ ΤΟ ΠΟΛΥΝΕΙΚΟΥΣ ΣΩΜΑ. Κρέων, ὁ Θηβαίων βασιλεὺς, τοὺς τῶν Ἀργείων νεκροὺς ἔρριψεν ἀτάφους καὶ ἐκήρυξε μηδένα θάπτειν. Ἀντιγόνη δὲ μία τῶν Οἰδίποδος θυγατέρων κρύφα τὸ Πολυνεϊκούς σῶμα κλέψασα ἔθαψε· καὶ φωραθεῖσα ὑπὸ Κρέοντος τῷ τάφῳ αὐτοῦ ἀδελφοῦ ζῶσα ἐνεκρῶφη.

П р е в о д : АНТИГОНА САХРАНИ ТИЈЕЛО ПОЛИНИКА (ПОЛИНИКОВО ТИЈЕЛО). Креонт, краљ Тебе (краљ у Теби), баџи мртве међу Аргејцима (мртве Аргејце) без сахране и заповједи да се нико не сахрањује. Једна од Едипових кћерки, Антигона, кришом украде Полиниково тијело и сахрани (sc. га); а, када ју је Креон открио, би (Антигона) жива затворена у гроб свог брата.

ВЈЕЖБА λς'. Преведи: α' Ἀναξαγόρας ἀσεβείας κριθῆναι λέγεται, διότι τὸν ἥλιον μύδρον διάπυρον ὠνόμασεν. β' Καπανεὺς λέγεται κεραυνῷ βληθῆναι. γ' Ὡς ὁ Νέρωνος

θάνατος ἠγγέλθη, πάντες ἔχαιρον. **δ'** Μήποτε ὑπ' εὐπαγίας εἰς ἄλογον ὑπερηφανίαν ἀρθείης. **ε'** Κῦρος ὑπὸ Τισσαφέρνους διεβλήθη τῷ Ἀρταξέρξη, ὡς ἐπιβουλεύει αὐτῷ. **ς'** Ὁ ἄνθρωπος εἰς κακὸν κλιθεὶς μόλις ἐπανορθοῦται. **ζ'** Νυκτὸς ἡ μάχη διεκρίθη. **η'** Ἀγαθοὶς ἀνθρώποις ὁμιλῶν μάλιστ' ἂν εὐφρανθείης.

Г р а д и в о : слаби аорист пасивни глагола са основом на ликвиду (*verba liquida*) (GGJ, §296–299).

Π ρ ε в о д : **1.** Кажe се да је Анаксагора био осуђен због безбоштва, јер назва сунце ужареном грдосијом. **2.** Кажe се да Капанеј би погођен муњом. **3.** Кад би најављена смрт Нерона (Неронова смрт), сви се обрадоваше. **4.** О, да се никада срећом у раду не дижеш до неразборите објесте. **5.** Кур од Тисаферна би оклеветан код Артаксеркса да му ради о глави. **6.** Човјек који је пао у невољу тешико се опет поправља. **7.** Битка би одлучена по ноћи. **8.** Најприје би био развеселен дружећи се са добрим људима (у друштву добрих људи).

ВЈЕЖБА 11. Μετάφραζε: **1.** Кажe се да је паун донесен од варвара међу Грке. **2.** Бојим се да ћу бити клеветан код пријатеља. **3.** Алкиβιјад и Πлатон били су одгојени од Сократа. **4.** Ксенофонт би прогнан од Атињана. **5.** Не успортиви се оному који ти добро савјетује! **6.** Персијанци су били побдијеђени од Грка и на копну и на мору. **7.** Власт тридесторице тирана би брзо срушена. **8.** Добро узорано поље доноси добре плодове. **9.** Демостен би од Атињана послат као посланик у Тебу. **10.** Аристид, упитан од некога шта је праведно, рече: 'Не жељети туђе'.

Μ ε τ ά φ ρ α σ ι ς : **α'** Λέγεται ὁ ταῶς εἰς Ἑλληνας ἐνεχθῆναι ὑπὸ τῶν βαρβάρων. **β'** Ἐφοβήθη μὴ παρὰ τοῖς φίλοις διαβαλλοίμην. **γ'** Ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ὁ Πλάτων ἐπαιδεύθησαν ὑπὸ τοῦ Σωκράτους. **δ'** Ὁ Ξενοφῶν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἐδιώχθη. **ε'** Μὴ ἐναντιώθητι τῷ εὐ συμβουλευόντι. **ς'** Οἱ Πέρσαι ἐνικήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. **ζ'** Ἡ τῶν τριακοντα (sc. τυράννων) ἀρχὴ ταχέως κατελύθη. **η'** Ὁ καλῶς ἀροθεὶς ἀγρὸς καλοὺς φέρει καρπούς. **θ'** Ὁ Δημοσθένης εἰς τὰς Θήβας ἐπέμφθη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων. **ι'** Ὁ Ἀριστείδης, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τινος τί δίκαιόν ἐστιν, ἔλεγεν· τοῦ ἀλλοτρίου οὐκ ὀρεγεσθαι.